

HET LUSTOORD HERRENHAUSEN IN ZIJN HISTORISCHE BETEEKENIS

31 OCTOBER 1714—31 OCTOBER 1914

□ DOOR ELISE VAN DE VELUWE. □

(Slot).

In 1803 was de oorlog tusschen Engeland en Frankrijk uitgebroken en de prachtige Herrenhauser allee zag de divisie Mortier met gezwinden pas optrekken naar den Steintor.

Al de keurvorstelijke en koninklijke meubelen-weelde werd als buit naar Parijs vervoerd en op de arme burgerij werd het uitzuigingssysteem toegepast. Zes en twintig maanden duurde de plaagen de bezetting werd eerst opgeheven, toen de Pruisen na de overeenkomst te Schönbrunn weer bezit van de stad namen. Doch graaf von Haugwitz kon helaas niet lang stand houden tegen een Fransche overmacht en zoo zien we het gebeuren, dat na de ongelukkige slagen van Jena en Auerstädt generaal Mortier voor den tweeden keer in de dreven van Herrenhausen verscheen. Wederom ving een periode van onderdrukking aan, welke ten gevolge had, dat vele huiseigenaren hun sleutels op het stadhuis deponeerden.

Des te meer is het te waardeeren, dat in deze donkere dagen in Hannover iemand gevonden werd, die veel voor lanenschoonheid voelde, en die voor de toen ongeveer een eeuw oude Herrenhauser laan vele duizenden Thalers offerde. Aangelegd in 1726 met vier rijen lindeboomen over een afstand van 1995 meter bestond de allee uit 1400 boomen, die door een oordeelkundige planting langs de 36.5 Meter breedten rijweg een laan van buitengewone schoonheid in het leven hebben geroepen. Generaal Mortier dreigde met kaalslag, maar Helmke wist dit trotsche boommonument voor het nageslacht te bewaren. Als uiting van dankbaarheid zal het Hanno-

veraansche volk op de bloemrijke Königs-wörther Platz een gedenkteeken oprichten voor dezen onbaatzuchtigen boomenvriend.

Een lichtpunt mocht ook de derde Augustus 1809 genoemd worden, toen hertog Frederik van Brunswijk op zijn beroemden, en in de krijgsgeschiedenis unieken, geforceerden marsch van Saksen en Hannover naar Engeland met nauwelijks 1500 man, hier een korten rust nam. In den Londonherberg steeg hij af, ontving er de stedelijke regeering met groote vriendelijkheid en trok later in den namiddag weer weg in de richting van Herrenhausen, tot aan den in 1837 afgebroken Steintor jubelend uitgeleide gedaan, door al wat Hannoveraan was.

Den volgenden morgen kwamen de laf gevluichte Fransche troepen weer terug om het Fransche gezag te herstellen. De Fransche macht werd hier in de jaren 1810—1813 vastgelegd in het koninkrijk Westfalen met Napoleons broeder Jérôme als nieuwbakken koning aan het hoofd. De gevoelens jegens dezen opgedrongen vorst laten zich het zachtst uitdrukken in den bijnaam: „Den Morgen-wieder-Lustik-Majestät”. Velen wisten echter toch tot koning Georg III door te dringen bij wien ze dienst namen in het gevormde Hannoveraansche legerkorps. Onsterfelijken roem behaalde dit op het Iberische schiereiland, waar het schouder aan schouder streed met de Engelsche troepen. Onder den vechtgeneraal Von Alten, verrichtte het wapenfeiten, die met gouden letters vermeld worden in de annalen der Hannoveraansche armée.

Eindelijk bracht de volkerenslag ook hier